

Урок 7

Розв'язування систем
лінійних рівнянь із двома
змінними способом
підстановки

Виконання усних вправ

1. Чи є розв'язком системи $\begin{cases} x - 2y = 1, \\ 4y - x = 4 \end{cases}$ пара чисел:

1) $(-1; 1)$; 2) $(2; -1)$; 3) $(6; 2,5)$?

2. Виразіть y через x з рівняння:

1) $x + y = 2$; 2) $2x + y = 2$; 3) $x + 2y = 2$; 4) $2x - 2y = 2$; 5) $2x - 3y = 5$.

3. Розв'яжіть рівняння:

1) $\frac{1}{2}a - 12 = 0$; 2) $\frac{x}{5} = \frac{1}{2}$; 3) $0,3y = -6$; 4) $\frac{p}{8} = 0$; 5) $0 \cdot k = 1$.

4. Серед рівнянь знайдіть пари рівносильних і поясніть, чому вибрали їх:

1) $x + y = 5$; 2) $x - y = 5$; 3) $x = 5 - y$; 4) $y = x - 5$; 5) $xy = 5$.

Вивчення нового матеріалу

Розв'язування системи лінійних рівнянь із двома змінними способом підстановки

Алгоритм

Приклад:

1. Виразіть з якого-небудь одного рівняння системи одну змінну через іншу.

$$\begin{cases} 2x + y = 3, \\ 3x - 2y = 8. \end{cases}$$

1. З першого рівняння виразимо y через x :
 $y = 3 - 2x$.

2. Підставте в інше рівняння системи замість цієї змінної здобутий вираз.

2. Підставимо в друге рівняння системи замість y вираз $3 - 2x$, дістаємо систему:

$$\begin{cases} y = 3 - 2x, \\ 3x - 2(3 - 2x) = 8. \end{cases}$$

3. Розв'яжіть здобуте рівняння з одним невідомим.

3. Розв'яжемо рівняння:

$$3x - 2(3 - 2x) = 8; 3x - 6 + 4x = 8;$$

$$7x = 14; x = 2.$$

4. Знайдіть відповідне значення іншої змінної

4. Знайдемо з рівняння $y = 3 - 2x$

значення y при $x = 2$:

$$y = 3 - 2 \cdot 2 = -1.$$

Відповідь. (2; -1)

Виконання усних вправ

1. Яку змінну зручніше виразити з рівняння?

1) $2x - y = 3$; 2) $\frac{1}{3}x + y = 0$; 3) $\frac{1}{5}x - \frac{1}{10}y = 1$?

2. Прокоментуйте, використовуючи алгоритм (конспект 23),

хід розв'язання системи:

$$\begin{cases} x + y = 4, \\ 4x - y = 1; \end{cases} \begin{cases} y = 4 - x, \\ 4x - (4 - x) = 1; \end{cases} \begin{cases} y = 4 - x, \\ 4x - 4 + x = 1; \end{cases} \begin{cases} y = 4 - x, \\ 5x = 5; \end{cases} \begin{cases} y = 4 - x, \\ x = 1; \end{cases} \begin{cases} x = 1, \\ y = 3. \end{cases}$$

Відповідь. (1; 3).

Виконання письмових вправ

1. Заповніть пропуски так, щоб утворені записи були правильними (розв'язання системи способом підстановки):

$$\begin{cases} x - 2y = 4, \\ 2x - 5y = 8; \end{cases} \quad \begin{cases} x = 2y + 4, \\ \dots y = \dots; \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = \dots, \\ 2 \cdot (\dots) - 5y = 8; \end{cases} \quad \begin{cases} x = \dots, \\ y = \dots \end{cases}$$

2. Використовуючи алгоритм та приклади, розв'яжіть систему способом підстановки:

$$\begin{cases} 2x - 3y = 3, \\ x - y = 2; \end{cases} \quad \begin{cases} u - 3v = 1, \\ 2u + v = 9; \end{cases}$$

$$\begin{cases} 7s + 2t = 3, \\ 5s - t = 7; \end{cases}$$